

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD AT	Pwyllgor Sgriwtini
DYDDIAD:	24.07.14
PWNC :	Comisiynu Gwasanaeth Eiriolaeth Plant a Phobl Ifanc yn Rhanbarthol
AELODAU PORTFOLLIO(AU):	Ken Hughes, Gwasanaethau Tai a Cymdeithasol
AWDUR YR ADRODDIAD Rhif Ffôn: E-bost:	Anwen Huws, Pennaeth Gwasanaeth Plant

Comisiynu Gwasanaeth Eiriolaeth Plant a Phobl Ifanc yn Rhanbarthol

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

Darparu gwybodaeth ynglŷn â threfniadau comisiynu'r gwasanaethau eiriolaeth a'r broses o dendro am wasanaeth eiriolaeth proffesiynol annibynnol rhanbarthol i blant a phobl ifanc sy'n wybyddus i'r Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngogledd Cymru. Mae'r cydweithredu hwn yn cynnwys y chwe awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru.

2.0 Materion ar gyfer Sgriwtini

Ar hyn o bryd mae Adran Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn yn comisiynu gwasanaeth eiriolaeth proffesiynol annibynnol i blant a phobl ifanc, mewn cydweithrediad â'r Awdurdodau eraill yng Ngogledd Orllewin Cymru. Daw'r contract hwn i ben ym Mawrth 2015.

Yn unol â chyfarwyddyd Llywodraeth Cymru ac argymhellion a wnaed gan Gomisiynydd Plant Cymru, mae'r chwe awdurdod yng Ngogledd Cymru wedi cytuno i gomisiynu gwasanaeth eiriolaeth proffesiynol annibynnol ar sail ranbarthol.

Y mae'n ddyletswydd statudol ar yr Awdurdod Lleol i ddarparu gwasanaeth eiriolaeth proffesiynol i Blant y Gofelir Amdanynt a Phlant Mewn Angen o dan Ddeddf Plant Cymru 2004 a Deddf Plant 1989.

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r cynnig bod Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Sir Ynys Môn yn comisiynu gwasanaeth eiriolaeth i blant a phobl ifanc sy'n wybyddus i'r Gwasanaethau Cymdeithasol mewn cydweithrediad â'r pum awdurdod lleol arall yng Ngogledd Cymru. Byddai hyn oll angen proses dendro i ddechrau yng Ngorffennaf 2014 gyda golwg ar gomisiynu'r gwasanaeth o Ebrill 2015. Mae'r opsiwn hwn hefyd yn darparu cyfle i wneud arbedion ac i fynd i'r afael â rhai materion a nodwyd drwy'r fanyleb gwasanaeth.

3.0 Cefndir

Rhyddhaodd Llywodraeth Cymru fodel newydd ar gyfer darparu a chomisiynu gwasanaethau eiriolaeth. Mae hwn yn gyfarwyddyd statudol a ryddhawyd dan adran 25(8) Deddf Plant 2004. Mae'r model yn cynnwys cyfarwyddyd ar gomisiynu Gwasanaethau Eiriolaeth Arbenigol integredig drwy agwedd bartneriaethol a rhanbarthol, ac mae'n dweud y dylai asiantaethau comisiynu gytuno i gronni cyllidebau ar gyfer gwasanaeth eiriolaeth gyda phartneriaid.

Mae cyfarwyddyd Llywodraeth Cymru yn rhestru'r grwpiau bregus o blant a phobl ifanc sydd â hawl statudol i dderbyn eiriolaeth annibynnol.

Mae Comisiynydd Plant Cymru wedi cynnal astudiaeth ar y ddarpariaeth gyfredol o eiriolaeth i blant a phobl ifanc ac mae'n gwneud nifer o argymhellion i awdurdodau lleol ac i Lywodraeth Cymru ynglŷn â rhai diffygion sydd yn y ddarpariaeth ar hyn o bryd. Daw adroddiad y Comisiynydd i'r casgliad:

“Nid yw gwasanaethau'n cael eu hyrwyddo'n effeithiol i bob un y dylent fod yn eu cyrraedd. Nid yw plant a phobl ifanc yn eu deall yn iawn na chwaith y gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio â hwy. Mae'r cyllid yn anghyson a hefyd yr adnoddau ar gyfer gwasanaethau ar draws Cymru. Nid ydynt yn cael eu rheoleiddio na'u hadolygu'n effeithiol.” (Mae pob awdurdod lleol wedi ymateb yn unigol i'r adroddiad hwn.)

Mewn ymateb i'r uchod, fe sefydlwyd prosiect rhanbarthol ym mis Mai 2013, gyda gweithgor o aelodau o'r chwe awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru, lechyd a'r sector gwirfoddol. Mae swyddog Plant a Phobl Ifanc Conwy yn arwain ar y prosiect a'r gweithgor, gyda chefnogaeth gan swyddog cefnogi teulu rhanbarthol.

Prif nod y prosiect yw mynd i'r afael â'r bylchau sy'n bodoli ar hyn o bryd ar gyfer plant a phobl ifanc fregus. Rhai nodau eraill yw cael gwell cysondeb, mynediad cyfartal, hygyrchedd, ac effeithlonrwydd.

Drwy gynnal ymarfer mapio rydym wedi nodi bylchau a dyblygu yn y ddarpariaeth o eiriolaeth annibynnol i grwpiau bregus o blant a phobl ifanc fel a restrir yng nghyfarwyddyd Llywodraeth Cymru..

Cyflwynwyd nifer o opsiynau comisiynu i fynd i'r afael â'r diffygion hyn i Grŵp Cefnogi Teulu Gogledd Cymru. Roedd yr opsiynau yn seiliedig ar ddata monitro, data poblogaeth, mapio, canlyniadau ymgynghori, a thystiolaeth a gasglwyd yn ystod cyfnod cyntaf y prosiect. Dewisodd y Grŵp Cefnogi Teulu Gogledd Cymru yr opsiwn comisiynu canlynol, dros gyfnod (gan ddod ag Addysg i mewn ar gyfer Ebrill 2016).

Comisiynu eiriolaeth i blant a phobl ifanc sy'n wybyddus i Wasanaethau Cymdeithasol ar draws Gogledd Cymru (uno contractau'r Gogledd Orllewin a'r Gogledd Ddwyrain). Yn ychwanegol i hyn, cyfraniad gan lechyd tuag at wasanaethau eiriolaeth i blant a phobl ifanc sy'n dymuno gwneud cwyn mewn ysbyty neu osodiad gofal cychwynnol (eithriad - Mae eiriolaeth iechyd meddwl yn cael ei gomisiynu ar wahân gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr).

Mae gwaith wedi ei wneud gyda Phenaethiaid Gwasanaethau Plant Gogledd Cymru i gytuno ar gyllidebau ac i ddatblygu disgrifiad a manyleb y gwasanaeth.

Mae ymarferion ymgynghori wedi eu cynnal gyda:

- Phenaethiaid Gwasanaethau Plant Gogledd Cymru
- Yr Arweinydd Grŵp Rhaglen Glinigol yn BIPBC
- Gweithdy a chyfweiliadau un-i-un wedi eu cynnal gyda phlant y gofelir amdanynt. Bydd eu mewnbwn yn cael ei gynnwys ym manyleb y gwasanaeth. Bydd pobl ifanc yn cymryd rhan yn y cyfweiliadau tendro.
- Mae Swyddogion o'r Gwasanaethau Cymdeithasol, Iechyd, Addysg a'r sector gwirfoddol yn cymryd rhan ragweithiol yn y grŵp tasg rhanbarthol.
- Uned Eiriolaeth Llywodraeth Cymru, a chadeirydd Grŵp Arbenigol y Gweinidog ar Eiriolaeth

Goblygiadau Adnoddau

Mae'r ymrwymiad ariannol i'r contract cyfredol rhwng Conwy, Ynys Môn a Gwynedd yn £116,475, sy'n cyfateb i

Conwy	£38,967
Ynys Môn	£29,278
Gwynedd	£48,230

Mae'r ymrwymiad ariannol i'r contract cyfredol rhwng Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam yn £95,868, sy'n cyfateb i

Sir Ddinbych	£26,266
Sir y Fflint	£33,652
Wrecsam	£25,950

Defnyddiwyd y gwasanaeth gan 82 o blant a phobl ifanc o Wasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn ar gyfer Achosion Eiriolaeth yn ystod 2012/13. Mae'r ffigyrau'n amrywio yn ardaloedd y pum awdurdod lleol arall. Bu'r

darparwr eiriolaeth hefyd yn gwneud ymweliadau misol i unedau preswyl, yn cael ei gefnogi gan y fforwm Plant y Gofelir Amdanynt gan ddarparu gwasanaeth Ymwelwyr Annibynnol (ymgyfeillio). Mae arbedion wedi eu nodi ar gyfer y contract nesaf, er enghraifft, eithrio'r elfen gyfranogi y gellir ei rhedeg yn fewnol.

Mae llawer o drafod wedi digwydd ynglŷn â dyraniadau cyllid, yn seiliedig ar fformiwlâu amrywiol. Bu hyn yn broses heriol o ystyried cymhlethdod patrymau poblogaeth, patrymau cyfeirio a chyfrifo cost uned pob achos.

Cytunodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant ar uchafswm cyllidebol o £100,000 i'r contract gan seilio eu cyfraniad cyllidebol ar gyfartaledd o'r grant RSG. Golyga hyn y bydd pob awdurdod lleol yn gwneud ymrwymiad ariannol fel a ganlyn

Ynys Môn	-	£10,450
Gwynedd	-	£19,220
Conwy	-	£16,110
Sir Ddinbych	-	£15,770
Sir y Fflint	-	£20,440
Wrecsam	-	£18,020

Fe eglurir hyn oll drwy gytundeb cydweithredu rhwng y chwe sir a bydd yn seiliedig ar wasanaeth teg, fydd yn cael ei egluro drwy'r broses dendro.

Bydd y trefniant hwn yn rhyddhau rhai adnoddau fydd yn galluogi'r gwasanaeth i gryfhau'r trefniadau lleol ar gyfer eiriolaeth a chyfranogiad. Ein bwriad yw sefydlu'r swydd cyfranogi/eiriolydd ar gyfer pobl ifanc (rhan amser) ym Môn a bydd adroddiad gwerthuso opsiynau pellach ar hyn yn cael ei gyflwyno yn y man.

4.0 RISG

Bydd y cydweithredu yn seiliedig ar y dybiaeth y gall maint ac ansawdd cyfredol y gwasanaeth gael ei ailadrodd i bob partner mewn comisiwn rhanbarthol. Ystyrir mai bychan iawn yw'r risg o lastwreiddio'r gwasanaeth ac y gellir lliniaru rhag hynny gyda gweithdrefnau monitro cadarn a fydd yn elfen angenrheidiol o'r trefniant contract.

Atodiadau

Penderfyniadau blaenorol y Cyngor neu'r Pwyllgor Gwaith neu'r Bwrdd Gwasanaeth Lleol sy'n berthnasol

"Dim penderfyniadau blaenorol sy'n berthnasol".

Papurau Cefndir

Swyddog Cyswllt: Glyn Hughes